

NÁRODNÝ TRUST

VÍKEND
OTVORENÝCH
PARKOV A ZÁHRAD

Tlačová správa k podujatiu Víkend otvorených parkov a záhrad 2024

10.5.2024

Pozývame Vás na netradičnú návštevu slovenských parkov a záhrad v rámci XVI. ročníka Víkendu otvorených parkov a záhrad!

Parky a záhrady sú neoddeliteľnou a prirodzenou súčasťou nášho života. V dňoch 31.5. - 2.6.2024 Vás pozývame na prechádzky a návštevu do viac ako 100 parkov a záhrad po celom Slovensku. Počas XVI. ročníka podujatia Víkend otvorených parkov a záhrad budete mať jedinečnú možnosť spoznať čarovné prírodné zákutia, dozvedieť sa množstvo zaujímavostí z histórie i súčasnosti jednotlivých lokalít a zúčastniť sa skvelého programu, ktorý sme pre Vás pripravili spolu s miestnymi organizátormi, dobrovoľníkmi a vlastníkami zapojených parkov a záhrad.

Podujatie, ktorého cieľom je atraktívnym spôsobom prezentovať hodnoty nášho zeleného dedičstva má medzinárodný charakter a je súčasťou celoeurópskej iniciatívy sprístupňovania parkov a záhrad verejnosti **Rendez-vous aux Jardins**. Viac ako 1000 záhrad z vyše 20 európskych krajín otvára svoje brány od piatka 31.mája do nedele 2. júna 2024, aby spoločne oslávili význam parkov a záhrad pre našu spoločnosť.

Pre tento rok bola zvolená celoeurópska téma s názvom „**Päť zmyslov v záhrade**“. Pobyt v záhrade je zmyslový zážitok. Záhrada prebúdzá všetky naše zmysly, núti nás snívať a spomínať, podnecuje našu predstavivosť a dáva nám šťastie, pokoj a blaženosť. **Zrakom** vnímame nielen veľkosť záhrady, ale aj jej farebnosť. Záhrady vyhladávame aj kvôli **sluchovým** zážitkom: spevu vtákov, reči zvierat, šumeniu vetra či bzučaniu včiel. Kto z nás by si nepamätal **vône** záhrady – ruží, levandule, mäty či zapáchajúcu čemericu. Kde inde ako v záhradách si prídu **chuťové** poháriky nášho jazyka na svoje. Koho ešte nepotešila sladká jahoda, kyslá rebarbora, či horká dula? V záhrade môžeme cítiť príjemné **dotyky** (chôdzu naboso po mäkkom trávniku,..), ale aj tie menej príjemné (bodnutie hmyzu,..). Päť zmyslov môžete zažiť v úplne každej záhrade.

Aj v tomto roku sa do podujatia prihlásilo vyše **100** parkov a záhrad z územia celého Slovenska. Podujatie má ambíciu stať sa festivalom záhradného umenia i kultúry a je ladené v pozitívnom duchu oslavy hodnôt kultúrnej krajiny Slovenska, ktorej sú parky a záhrady významnou súčasťou. Hlavnou aktivitou podujatia sú komentované prehliadky parkov a záhrad, ktoré zabezpečujú ich vlastníci, správcovia a veľké množstvo dobrovoľníkov.

Cieľom Víkendu otvorených parkov a záhrad 2024, je priblížiť ich krásu ako aj šíriť myšlienky ich aktívnej ochrany a kvalitnej údržby!

Pri príprave podujatia spolupracujeme aj so spoločnosťou arboristov ISA Slovensko, ktorej členovia tento rok vysadia dub letný v Mestskom parku v Košiciach.

Hlavným organizátorom podujatia je organizácia **Národný Trust n.o.**, ktorej poslaním je ochrana kultúrneho a prírodného dedičstva Slovenska. Historické parky a záhrady predstavujú dosiaľ nevyužitý potenciál mnohých miest a obcí a aj prostredníctvom čoraz viac obľúbeného podujatia sa Národný Trust n.o. snaží upozorniť na tento potenciál, potrebu jeho ochrany ako aj zmysluplného a udržateľného využívania.

Záštitu nad podujatím prevzali Ministerska kultúry SR p. Martina Šimkovičová a primátor hl.mesta Bratislavy p. Matúš Vallo.

Podrobnejšie informácie o podujatí a jeho minulých ročníkoch nájdete na stránke www.vopz.sk.

Pre viac informácií kontaktujte prosím:

Mgr. Michaela Kubíková, riaditeľka NT n.o. - 0907 296 724, kubikova@nt.sk

Poslaním Národného Trustu n. o. je podpora udržateľnej ochrany a zmysluplného využívania historického prostredia Slovenska, jeho kultúrneho a prírodného dedičstva. Vznikom organizácie v roku 2002 sme nadviazali na činnosť a tradíciu už existujúcich národných trustov

a organizácií podobného zamerania v rôznych krajinách sveta, kde národné trusty patria medzi najvýznamnejšie a najuznávanejšie neziskové organizácie v oblasti ochrany kultúrneho a prírodného dedičstva.

Sídlo: Hlboká cesta 966/9, 811 04 Bratislava-Staré Mesto, IČO: 42 000 408, DIČ: 2022279589, č. ú.: 2627735579/1100, www.nt.sk

VOPZ – FOTOSÚŤAŽ „Päť zmyslov v záhrade“

Novinkou XVI.ročníka VOPZ je celoslovenská **fotografickú súťaž** s témou „Päť zmyslov v záhrade“, ktorú vyhlásil Národný Trust n.o. v spolupráci s WANAKA Education s.r.o. Súťaž trvá od 24.04.2024 do 19.05.2024.

Slávnostné vyhlásenie výsledkov súťaže bude 2.06.2024 na Hrade a kaštieli Liptovský Hrádok v rámci koncertu k ukončeniu XVI. ročníka podujatia “Víkend otvorených parkov a záhrad 2024”. Viac info o súťaži na www.vopz.sk.

VOPZ 2024 v Bratislave

Počas XVI. ročníka podujatia v Bratislave budú pre návštevníkov sprístupnené mnohé zelené lokality. Otvorené budú už overené záhrady: **Open-air galéria ZÁHRADA, Záhrada domu Albrechtovcov, Hausnatura**, ale aj nové: **Divoká sídlisková predzáhradka, Zelená Biela, Cyklokuchynská komunitná záhrada...**

Tieto záhrady si návštevníci budú môcť pozrieť s našimi sprievodcami - dobrovoľníkmi či priamo s majiteľmi a správcami týchto lokalít.

Pre náročnejších návštevníkov sú pripravené špeciálne tematické prehliadky s odbornými sprievodcami.

V rámci okruhu **Hudba a záhrady** Vám predstavíme záhrady, s ktorými sa spájajú mená známych hudobných osobností. Milovníci záhrad ocenia okruh **Palácové záhrady - slávne záhrady Uhorska**. Plný prekvapení bude okruh s názvom **Kúzelná Bratislava a jej ukryté zelené tajomstvá**, ktorý je špeciálne pripravený pre deti.

Turisti si prídu na svoje na prehliadke **Od Slavína cez Prüger-Wallnerovu záhradu až do Lurdskej jaskyne**.

Na tematické okruhy je nutné zakúpiť si vstupenku a dopredu sa zaregistrovať na stránke podujatia

www.vopz.sk

Tento rok pripravujeme aj špeciálnu neplatenú prehliadku **Obnova a budúce využitie Grasalkovičovej záhrady** so starostom mestskej časti Staré mesto p. Matejom Vagačom (je potrebné dopredu sa registrovať).

Program tohtoročného VOPZ v Bratislave obohatí v sobotu 1.6. od 15.00 hod do 18.00 žánrovo pestrý program **minifestivalu Prepoštská United**, ktorý sa bude konať na jednej z najkrajších uličiek Bratislavy na Prepoštskej v spolupráci s Českým centrom a Španielskym veľvyslanectvom. V roku 2024 je partnerom nášho podujatia aj podujatie **Bratislavský knižný festival**. BRaK predstaví výber kníh malých a stredných vydavateľstiev, ktoré počas tohto víkendu nájdete na Františkánskom námestí či v Letnej čítárni U červeného raka.

VOPZ v ďalších lokalitách na Slovensku

Víkend otvorených parkov a záhrad je celoslovenské podujatie, do ktorého sa zapája aj množstvo parkov a záhrad z územia celého Slovenska.

Do podujatia sa zapájajú rôzne druhy záhrad a parkov. Medzi **historické parky, ktoré sa do podujatia pravideln zapájajú patria napríklad PARK PRI KAŠTIELI STRÁŽKY, PARK PRI KAŠTIELI BETLIAR, FRANCÚZSKY alebo PARK V MARKUŠOVICACH**. Po prvý krát svoje brány otvoria **PARK V ŠARIŠKÝCH BOHDANOVCIACH, ALEBO PARK PRI KAŠTIELI VODERADY** – tohtoročný víťaz ceny Fénix – kultúrna pamiatka roka.

VOPZ je skvelým podujatím pre **komunitné záhrady**, pretože im pomáha rozširovať ich komunity. K novovytvoreným aj novo prihláseným komunitným záhradám patrí napr. **PARK NOZDRKOVE: TERAPEUTICKÁ ZÁHRADA** v Trenčíne, či **ZÁHRADA ARBOREUM v Žiline**. Bohatý sprievodný program si pre svojich návštevníkov pripravila **KOMUNITNÁ ZÁHRADA "ROŽŇAVSKÁ ZELENÁ TERASA"**.

Tohtoročnou novinkou v kategórii **mestských záhrad** je **BAŤOVIANSKA ZÁHRADA v Partizánskom**.

Návštevníci môžu navštíviť aj botanické záhrady a arboréta, ktoré sú dlhoročnou súčasťou nášho podujatia a to: **BOTANICKÚ ZÁHRADU PRI SOŠL V BANSKEJ ŠTIAVNICI, EXPOZÍCIU TATRANSKEJ PRÍRODY – BOTANICKÚ ZÁHRADU, HRÁDOCKÉ ARBORÉTUM.**

O tom že VOPZ je otvorený pre všetky vekové kategórie dokazujú aj zapojené **školské záhrady: SPOJENÁ ŠKOLA INTERNÁTNA TRENČÍN, ZÁHRADA FAKULTY ZÁHRADNÍCTVA A KRAJINNÉHO INŽINIERSTVA.**

Návštevníci budú mať možnosť dozvedieť sa nové informácie aj o záhradách pri ich obľúbených **múzeách a galériách: GALÉRII BANÍCKEHO MÚZEA V ROŽŇAVE, ZÁHRADĚ SLOVENSKEHO MÚZEA OCHRANY PRÍRODY A JASKYNIARSTVA v Liptovskom Mikuláši, NOVOHRADSKÉHO MÚZEA A GALÉRIE,...**

Tento rok sa našim partnerom stala aj **Škola permakultúry**, aj vďaka ktorej sa budú môcť návštevníci inšpirovať až 14 certifikovanými prírodnými záhradami. Niektoré z nich sú aj „rozprávkové“ - **ZÁHRADA U PIPI, KDEBOLOTAMBOLO ZÁHRADKA,...**

Návštevníci môžu zažiť aj „farmárčenie naživo“ a to napr. na **PERMAKULTÚRNEJ FARMĚ DVORISKO, v LEVANDULANDE na Záhorí či na bylinkovej a levanduľovej farme STATKU NA VÝŠINACH.**

Hlavnú tému podujatia „**Päť zmyslov v záhrade**“, chceme zdôrazniť aj programom , ktorý sme mohli pripraviť aj s pomocou verejných zdrojov poskytnutých Fondom na podporu umenia.

Zvuky záhrady obohatia **zvuky koncertov: WoodPack Brothers v parku v Stupave, Miriam Kaiser@Trio v Lisztovej záhrade v Bratislave, Baron Haze zoskupenia Simony Hulejovej v parku pri SNM v Martine, Slávky Tkáčovej s jej bandom v Budatínskom parku, jazzového gitaristu Ľuboša Brtáňa v záhrade Galérie P.M.Bohúňa v Liptovskom Mikuláši.** Započúvať sa budete môcť aj do autorského čítania **poetky Anny Ondrejovej.**

Vône záhrady budete môcť intenzívnejšie vnímať aj na floristickom workshope s **Ateliérom Papaver v Letnej čítárni u Červeného raka v Bratislave.**

Dotknúť sa záhrady bosými nohami bude možné na tanečnom workshope **Štúdia divadla tanca** v záhrade **Vily Dominika Skuteckého v Banskej Bystrici**, ale aj na interaktívnom tanečnom **predstavení „Výmyselníci“ tanečného zoskupenia TanC. na Hrade a kaštieli v Liptovskom Hrádku.** Ale záhrady sa budete aj dotýkať rukami na rezbárskom workshope **Alberta Šimráka v Národopisnom múzeu v Liptovskom Hrádku.**

Zrakom okrem krásy záhrad môžete vnímať aj predstavenie **Divadla Houže vo Výmenniku v Košiciach, Divadla Rosart v Budatínskom parku ako aj Divadla Etudy v parku pri Kaštieli v Petrovanoch.**

A všetkých **päť zmyslov** (vrátane chute) objavíte na workshope **Petry Feriancovej-Baldovičovej v Podtatranskom múzeu v Poprade.**

Ak by Vám bolo ľúto, že VOPZ ubehol tak rýchlo, tak pár záhrad bude otvorených v rámci nášho podujatia aj 8.-9. júna, napr. **Botanická záhrada v Nitre, Barlangyho park**, ale aj **park kaštiela v Lednických Rovniach**, ktorý získal Čestné uznanie odbornej poroty súťaže Fénix – Kultúrna pamiatka roka

Každý zo zaregistrovaných parkov, záhrad, ovocných sádov, zelených námestí, historických cintorínov, arborét alebo botanických záhrad je niečím zaujímavý – svojou históriou, nevšedným príbehom, záhradným dizajnom, ekologickým prístupom či zbierkou rozmanitej zelene. Prevažná väčšina vstupov do jednotlivých záhrad je zadarmo, no ak toto obľúbené podujatie podporíte dobrovoľným príspevkom, bude sa môcť konať aj na rok a prinesie vám ďalší zaujímavý víkendový program.

Na záver by sme chceli poprosiť všetkých návštevníkov parkov a záhrad, aby si dôkladne prečítali otváracie hodiny jednotlivých parkov a záhrad a rešpektovali ich. V prípade nejasností, môžete priamo kontaktovať zodpovedné osoby uvedené pri danom parku/záhrade.

Nech sa páči, vyberte si svoj cieľ výletu na webovej stránke podujatia www.vopz.sk.

Tešíme sa na Vás!